

Božidar Petričević, Branislav Stjepčević:

Jedriličarski Savez Crne Gore, Kotor

Borislav Roganović: *Adriatic Sport Enterprises, Kipar*

SPORTSKO JEDRENJE U CRNOJ GORI - TRADICIJA, SADAŠNJOST I PERSPEKTIVA

SAOPŠTENJE

Tradicija sportskog jedrenja na prostoru sadašnjeg Crnogorskog primorja ima veoma duboke korjene. Poznata je priča o dvanaest vjekova Bokeške mornarice, kao načina organizovanja pomoraca iz ovih krajeva.

Ipak, prvi pisani dokumenti koji ukazuju na visok nivo organizovanosti tadašnjih pomoraca datiraju sa početka prošlog milenijuma (1095. god.) i nalaze se u arhivima u južnoj Italiji (sadašnja pokrajina Pulja). Koji vijek kasnije objavljuje se pisani Statut bratovštine Bokeških mornara, što njeno djelovanje podiže na jedan viši nivo.

U vjekovima koji su slijedili, pomorstvo u ovim krajevima, naročito u Boki Kotorskoj (Kotor, Prčanj, Perast) doživljava veliki razvoj i to je trajalo do pronalaska parne mašine, odnosno njenog korišćenja na brodovima.

Ono što je zajedničko, kako za te nekadašnje pomorske aktivnosti tako i za savremeno sportsko jedrenje jeste korišćenje vjetra kao glavnog pogonskog sredstva i određeni stepen kompetitivnosti koji je vremenom sve više dolazio do izražaja.

U Crnoj Gori sportsko jedrenje kao olimpijski i međunarodno priznat sport organizovano je 1948. godine. Tada od četiri jedriličarska kluba iz Boke Kotorske, JK "Lahor" Kotor, PBD "Delfin" Tivat, JK "Jovo Dabović" Baošić oformljen je Brodarski Savez Crne Gore, koji je kasnije preimenovan u Jedriličarski Savez CG (JSCG). Od samog početka, JSCG kao sportsko udruženje jedriličarskih klubova u Crnoj Gori bio je uključen preko nacionalnog jedriličarskog saveza, odnosno sada preko saveza državne zajednice Srbije i Crne Gore u međunarodnu jedriličarsku federaciju sa sjedištem u Engleskoj (International Sailing Federation-ISAF).

U početku (pedesete i šezdesete godine prošlog vijeka) jedrilo se tipskim jedrilicama nacionalne klase L-5, međunarodne juniorske klase Kadet i olimpijske klase Zvijezda. Na ovim jedrilicama zavisno od klase, a u skladu sa međunarodnim jedriličarskim pravilima, pravilima klase, posada je bila sastavljena

od 2 do 3 člana. Ove jedrilice bile su izrađene od drveta, pa se na regate išlo isključivo "u tegalj", što je izuzetno otežavalo učestvovanje na regatama na udaljenijim destinacijama. Kasnije, sedamdesetih i osamdesetih godina ove klase jedrilica polako nestaju iz sportske flote JSCG, a pojavljuju se nove, pretežno plastične jedrilice klase Optimist, Laser, Evropa (jednosjedi), 420, 470 (dvosjedi) i Krstaši. Zvaničan sistem takmičenja-regata bio je organizovan na lokalnom, republičkom i nacionalnom nivou, a zbog loših materijalnih uslova rjeđe se učestvovalo, pogotovo jedriličari iz Crne Gore, na međunarodnim regatama (Balkansko prvenstvo, Mediteranske sportske igre). Jedrenje i suđenje na ovim regatama, bez obzira na nivo takmičenja, odvijalo se u skladu sa međunarodnim regatnim pravilima koja propisuje Skupština ISAF.

Sadašnje stanje u sportskom jedriličarstvu Crne Gore (nekoliko zadnjih godina) karakteriše povećan broj jedriličarskih klubova u Boki, Baru i Podgorici. Sada, u JSCG registrovano je 10 klubova. To su osim 4 gore navedena još: JK "Plovput" Bar, JK "Jadran" Bar, JK "Mornar" Tivat, YC "Montenegro Yachting Club" Kotor, YC "Montenegro Royal Yachting Club" Podgorica, YC "Herceg Novi" H. Novi. Takođe, u ovom periodu dolazi do određene redukcije broja klasa jedrilica u sportskoj floti i sada se zvanično takmiči na jedrilicama klase Optimist, Laser, Zvijezda i Krstaš, a sistem takmičenja ostao je nepromjenjen, odnosno i dalje je primaran individualni plasman, samo što je oblik regatnog polja izmjenjen u cilju lakšeg vođenja regate (sa trougla prešlo se na trapezno regatno polje). Pogodnost klase Laser, između ostalog je što u sebi obuhvata dvije klase, odnosno Laser Radijal i Laser Standard, a razlika je jarbolu jedrilice i kvadraturi jedra. Potrebno je naglasiti da su novonabavljene jedrilice klase Zvijezda izrađene u plastici i za razliku od predhodnih mogu se lako transportovati i kopnom, što je od velikog značaja. Broj jedrilica klase Krstaš takođe se povećava u zadnje vrijeme, ali potrebno je da se zbog regularnosti takmičenja u ovoj klasi uvede njihovo premjeravanje. Ipak, u zadnje dvije godine pojedini klubovi povećali su broj juniorskih klasa jedrilica (Optimist), što omogućava rad sa više dječaka i djevojčica do 15 godina, tj. priliv novih jedriličara.

Razvoj jedriličarskog sporta u Crnoj Gori trebalo bi da ide u nekoliko pravaca istovremeno. Ranije je navedeno da se, u tom cilju preko nabavljanja juniorskih klasa jedrilica već radi na omasovljavanju mladog takmičarskog kadra. Takođe, daje se puna podrška akcijama jedriličarskih klubova da se prostorno, infrastrukturno i materijalno razvijaju u cilju poboljšanja sportskog rada u njima, bilo na nivou obuke (škole jedrenja), bilo na takmičarskom nivou. Ovo podrazumjeva organizovanje većih jedriličarskih regata u Crnoj Gori, a i učestvovanje crnogorskih jedriličara na značajnim regatama vani. Takođe, bolja per-

spektiva sportskog jedrenja mogla bi se naći i u odgovarajućim izmjenama u sistemu takmičenja, kroz organizovanje Match Race regata i sl., a i uvođenje odgovarajućih klasa jedrilica sa dva i više članova posade, da bi ono postalo privlačnije za publiku i sponzore. Sudijska organizacija i suđenje na ovim regatama, takođe treba da se dovede na znatno viši nivo, a sve treba raditi u skladu sa važećim međunarodnim propisima u sportskom jedrenju. Takođe treba bolje organizovati i rad nekih drugih stručnih tijela JSCG (Takmičarska komisija, Komisija za sticanje zvanja itd.)

Važnu komponentu u otvaranju bolje perspektive sportskom jedrenju, JSCG vidi i izgradnji kvalitetnog Jedriličarsko-Nautičkog Centra Crne Gore. Ova inicijativa već je pokrenuta, ali na žalost njeno ostvarivanje ide dosta sporo. Na ovaj način dao bi se novi, snažan podsticaj sportskim i razvojnim aktivnostima u klubovima, a dobila bi se mogućnost održavanja regata na evropskom i svjetskom nivou u Crnoj Gori i to u većini međunarodnih i olimpijskih klasa sportskih jedrilica. Osim nesumnjivo velikog značaja za sportsko jedrenje ovaj Centar imao bi velikog značaja i za druge odgovarajuće sportske i društvene aktivnosti na Crnogorskom primorju.

Da bi navedeni pravci razvoja mogli da budu blagovremeno ostvareni u tome je potrebna značajna pomoć države Crne Gore. Ova pomoć neophodna je u klasičnom smislu kroz finansiranje određenih akcija preko odgovarajuće državne i društvene institucije zadužene za sport. Osim ovoga pomoć države potrebna je i u određenim sistemskim potezima, tj. odgovarajućim zahvatima u legislativi, što bi uz privatnu inicijativu i investiranje na valjan način dovelo do razvoja sportskog jedrenja, a šire i nautičkog turizma u Crnoj Gori.

*Božidar Petričević, Branislav Stjepčević: Sailing Association of Montenegro, Kotor
Borislav Roganović: Adriatic Sport Enterprises, Kipar*

SAILING SPORT IN MONTENEGRO – TRADITION, PRESENT TIME AND PERSPECTIVE

ABSTRACT

The navigation, as a predecessor of a sailing sport, all-round here had a big tradition and a deep root too. The oldest written document on those activities date from the beginning of the last Millenium. From its very first steps, in a certain way a navigator's rivalry, how to arrive before the others, was present, and with a time flow that fact becomes more and more important.

The sailing, as an Olympic and an internationally recognized sport in Montenegro were organized in the Year 1948. In that time from 4 sailing clubs in the Boka Kotorska

Bay it was formed the Maritime Alliance of Montenegro, been renamed later into the Sailing Alliance of Montenegro. From its start our sailing alliance through the National Sailing Federation, now the SF of the State Community Serbia & Montenegro it has been incorporated in the International Sailing Federation (ISAF).

The actual situation in the Montenegrin sailing sport characterizes an arising number of the sailing clubs, and now there are 10 of them. But, there is also a diminution of the number of the classes of the sport sailing boats. Now, in official use we have the Optimist, Laser, Star and the Cruiser class. Lately, the number of the Optimist class boats is in augmentation, which allow for more young kids to sail.

Development of the sailing sport in Montenegro should be conducted simultaneously in a few directions. One of them is that the sailing clubs must be supported to their activities for own roomy, infrastructural and financial progress, with a purpose to improve proper sport work. A better perspective of a sailing sport also could be made with appropriate changes of a Race system (Match Race Regattas etc), and that is not all what could be done.

It's very important, for the better perspective of a sailing sport in Montenegro, should build a very suitable National Sailing – Nautical Center. Realization of this initiative, which unfortunately goes quite slowly, would give a strong impulse for different activities within the sailing clubs. Also, would be given possibility to organize in Montenegro the regattas at the European and worldwide level for majority of the international and the Olympic class of the sailing boats.

Batrić Marković, Ferit Zekoli i Dušan Simonović razmijenili su iskustva

„Vijesti”, 1. april 2005.

JUČE POČEO PRVI KONGRES I DRUGA
MEĐUNARODNA KONFERENCIJA
CRNOGORSKE SPORTSKE AKADEMIJE

Praksa i teorija u službi sporta

Kotor - U kotorskom hotelu "Fjord", juče je počeo prvi Kongres i druga međunarodna Konferencija Crnogorske sportske akademije, koji će trajati do 3. aprila.

Sinoć je održan okrugli sto na temu "Nacionalni program sporta u Crnoj Gori".

Predsjednik CSA dr **Duško Bjelica**, kazao je na otvaranju "da 120 prijavljenih i prihvaćenih referata nadilazi naša početna iako optimistička očekivanja, a ipak smo

sagledavanje vitalnih pitanja sporta i njegovih ukupnih dostignuća - kazao je Bjelica.

Teme Kongresa i Konferencije su društveno-ekonomski odnosi u sportu, te metodologija i tehnologija rada u sportu.

Pokrovitelji ovog naučnog skupa su Uprava za sport i omladinu Vlade Crne Gore i Crnogorski olimpijski komitet.

- COK u posljednje vrijeme sve jasnije artikuliše svoju a-

Sa sinoćnjeg skupa u Kotoru

bili u prilici da dosta radova ne uvrstimo, jer smo prijem zaključili prije skoro dva mjeseca. To je razlog što ova brojka nije nadmašena u značajnijoj mjeri".

- Predstaviće se 153 autora i koautora, a cilj skupa je sumiranje iskustava i ukazivanje na naučno-stručna saznanja, praksu i teoriju, i šire

mbiciju za samostalnim prijemom u Međunarodni olimpijski komitet, i održavanje ovakve manifestacije upravo je iskorak u tom pravcu, odnosno dokaz da imamo jasne i konkretne planove razvoja sporta i edukacije sportskih radnika u Crnoj Gori - kazao je predsjednik COK-a **Dušan Simonović**. I.K.